

Koulutusmäärien nostojen tulee perustua todelliseen tarpeeseen

Nuorten Lääkärien Yhdistyksen (NLY), Suomen Medisiinariliiton (SML), Suomen Erikoislääkäriyhdistyksen (SELY) ja Suomen yleislääkärit (GPF) ry:n kannanotto opetusministerin esittämiin lukuihin lääketieteen opiskelijoiden sisäänottomäärien nostoista.

Lääkäripäivien avajaispuheessaan 21.1. opetusministeri Anders Adlercreutz esitti lääkärin koulutusmäärien huomattavaa nostoa. Opetusministerin mukaan Suomessa on tuhansien lääkärin krooninen vaje ja opiskelupaikkojen noston tarve olisi jopa 300-500 paikkaa.

Arvio perustunee THL:n vuosina 2023-2024 laatimaan SOTEHEN-raporttiin sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö- ja koulutustarpeiden ennakkoinnista [1]. Lääkärien kohdalla raportti sisältää useampia merkittäviä virhelähteitä ja arvio lääkärin koulutusmäärien tarpeesta on selvästi vinoutunut.

- 1) Raportin lähtötasona käytettiin noin 700 vuosittain Suomessa valmistuvaa lääkärä, vaikka jo raportin julkaisuvuotena heitä oli noin 750. Nykyisin Suomessa lääkärin koulutuksen saaneita valmistuu vuosittain jo noin 850. Lisäksi jo tehty lisäykset sisäänottomääriin tulevat edelleen nostamaan valmistuvien lääkärin määrää vuosi vuodelta.
- 2) Raportti ei huomioi lainkaan ulkomailla lääkäriksi opiskelevien ja valmistumisen jälkeen Suomeen palaavien lääkärin määrää. Kelan opintotukitietojen mukaan ulkomailla lääkäriksi opiskelevien määrä on kasvanut jatkuvasti. Vuonna 2025 ulkomailla lääketiedettä opiskeli yli 1100 opiskelijaa, enemmän kuin yhden lääketieteellisen tiedekunnan verran. Vuonna 2024 uusista laillistetuista 1200 lääkäristä yli kolmannes oli ulkomailla tutkintonsa suorittaneita [2]. Siten jo nykyisillä koulutusmäärillä, työikäisten lääkärin määrä tulee kasvamaan seuraavien reilun 10 vuoden aikana nykyisestä 23 000:sta noin 27 000:een, kun huomioidaan sekä kotimaasta valmistuvien että ulkomailta valmistuvien ja Suomeen saapuvien lääkärin määrä [3].
- 3) Raportti ottaa huomioon kaiken lääkärityön, mukaan lukien hammaslääkärien, tarpeen, mutta lääkärin koulutusmääriin ei olla laskettu lainkaan mukaan hammaslääketieteen opiskelijoita. Toisin sanoen, raportin mukaan myös hammaslääkärien työtehtävät katetaan valmistuvien lääkärin työpanoksella, eikä hammaslääkärien antamaa työpanosta huomioida todellisen työvoiman tarpeen arvioinnissa.

Yhdistyksemme pitävät tärkeänä, että mahdolliset koulutusmäärien lisäykset perustuvat paikkansa pitävään arvioon todellisesta työvoimatarpeesta. Virheellisen tilannekuvan

pohjalta koulutusmäärien lisääminen on vastuutonta ja yhteiskunnalle kallista. Mikäli koulutusmääriä päätetään nostaa, tulee lisäykset resursoida asianmukaisesti. Lisäksi aiemmista aloituspaikkojen lisäyksistä aiheutuneet opetusresurssien puutteet tulee korjata ennen uusien lisäysten toteuttamista.

Muistutamme, että yliopistojen koulutuskapasiteetti on jo nykyisillä opiskelijamäärillä kiristetty äärimmilleen. Tämä näkyy muun muassa opetustilojen riittämättömyytenä ja suurempina ryhmäkokoina, mikä vähentää merkittävästi käytännön opetuksen, henkilökohtaisen ohjauksen ja oikeiden potilaskontaktien määrää. Hyvinvointialueiden tiukentuneiden taloustilanteiden myötä myös amanuenssuuripaikkojen ja muiden kliinisten harjoitteluiden määrää ollaan jo nyt jouduttu vähentämään, jonka myötä opiskeluaikana tavattavien potilaiden määrä vähentyy entisestään. Nämä tekijät laskevat valmistuvien lääkärien osaamistasoa ja siirtävät oppimista entistä enemmän työelämään valmistumisen jälkeen, kuormittaen samalla lisää jo entisestään tiukoissa taloustilanteissa olevia hyvinvointialueita.

Lääkärikoulutuksen määrän tulee perustua kestävään harkintaan. Koulutuksen laatu, veronmaksajien varat sekä ennen kaikkea potilaat ansaitsevat päätöksiä, jotka perustuvat faktoihin, eivät virheellisiin laskelmiin.

Markus Hautamäki
Puheenjohtaja
Nuorten Lääkärien Yhdistys

Jussi Pohjonen
Puheenjohtaja
Suomen Erikoislääkäriyhdistys

Roosa-Maria Tempakka
Puheenjohtaja
Suomen Medisiinariliitto

Jaana Puhakka
Puheenjohtaja
Suomen yleislääkärit

Jakelu:

Sosiaali- ja Terveysministeriö
Opetus- ja Kulttuuriministeriö
Terveystieteiden tutkimuskeskus THL
Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksen
koordinaatiojaosto
Lääketieteelliset tiedekunnat

Viittaukset:

1. Honkatukia J, Suhonen T, Haula T, Holster T, Korajoki M, Laukkonen M-L, Idström A, Karhunen H, Nyyssölä M, Villanen J. (2024). Sosiaali ja terveystalouden henkilöstötarpeen ennakointi. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2024:13. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-348-7>.
2. Valvira. *Valviran tilinpäätös ja toimintakertomus 2024*. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, 2025. PDF. <https://lvy.fi/documents/242146171/248315744/Valvira-toimintakertomus-2024.pdf>
3. Rellman, J., Ruokonen, H., Pietilä, M., Kortelainen, K., Ojala, K., & Parmanne, P. (2022). Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäritilanne ja koulutustarve vuoteen 2035. Sosiaali- ja terveysministeriö. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-5395-6>